

A Fővárosi Ítéletábla, mint harmadfokú bíróság a Budapesten, 2018. év október hó 18. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ÍTÉLETET :

A csalás büntette miatt A. Zs. T. és **társai** ellen indult büntetőügyben az ügyész másodfellebbezését elbírálva a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.762/2017/8. számú, 2018. február 9. napján kelt ítéletét A. Zs. T. I. r., Cs. A. Gy. II. r. és K. Gy. III. r. vádlottak tekintetében **megváltoztatja.**

A. Zs. T. I. r. vádlott és K. Gy. III. r. vádlott bűnös: társtettesként elkövetett csalás büntetében {Btk. 373. § (1) bek. és (3) bek. a) pont}.

Cs. A. Gy. II. r. vádlott bűnös: társtettesként elkövetett csalás büntetében {Btk. 373. § (1) bek., (2) bek. bc) és (4) bek. b) pont}.

Ezért A. Zs. T. I. r. vádlottat 240 (kettőszáznegyven) napi tétel, 1000.- (ezer) forint napi összegű, összesen 240.000.- (kettőszáznegyvenezer) forint, K. Gy. III. r. vádlottat 300 (háromszáz) napi tétel, 1000.- (ezer) forint napi összegű, összesen 300.000 (háromszázezer) forint pénzbüntetésre ítéli. A pénzbüntetés meg nem fizetett részét annak meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

A pénzbüntetésbe A. Zs. T. I. r. vádlott esetében beszámítani rendeli az általa 2016. november 7. napjától 2016. november 8. napjáig tárgyalási őrizetben töltött időt és ekként abból két napi tételt, azaz 2000.- (kettőezer) forintot megfizetettnek tekint.

Cs. A. Gy. II. r. vádlottat 8 (nyolc) hónap szabadságvesztésre ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapítja meg.

A kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását 1 (egy) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható.

Kötelezi A. Zs. T. I. r. vádlottat, Cs. A. Gy. II. r. vádlottat és K. Gy. III. r. vádlottat arra, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg G. T. Gy. sértett mint magánfél részére 3.000.000.- (hárommillió) forintot, valamint ezen összeg után 2015. november 24. napjától kezdődően a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint egyetemlegesen kötelesek megfizetni 18.000.- (tizennyolcezer) forint eljárási illetéket a Magyar Állam részére külön felhívásra.

A büntetőeljárásban felmerült összesen 510.192.- forint bünygyi költségből A. Zs. T.I. r. vádlott 115.108.- (egyszáztizennötezer-egyszáznyolc) forint, Cs. A. Gy. II. r. vádlott 93.100.- (kilencvenháromezer-egyszáz) forint, K. Gy. III. r. vádlott 167.075.- (egyszázhatvanhétezer-hetvenöt) forint megfizetésére köteles.

Az ítélettel szemben további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Budaörsi Járásbíróság elsőfokú ítéletével A. Zs. T. vádlottat társtettesként elkövetett csalás büntette (Btk.373.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pontja) miatt - bűnösségét megállapítva- 240 napi tétel - egy napi tétel 1000 forint- összesen 240.000,- forint pénzbüntetésre ítélte és az I.r. vádlott által tárgyalási őrizetben töltött idő beszámításával 2.000,- forint pénzbüntetést lerovottnak tekintett.

Cs. A. Gy. II.r. vádlottat társtettesként elkövetett csalás büntette (Btk. 373.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pontja) miatt 8 hónap- végrehajtásában 1 év próbaidőre felfüggesztett, végrehajtása esetére börtönben foganatosítani rendelt szabadságvesztésre ítélte, rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

K. Gy. III.r. vádlottat társtettesként elkövetett csalás büntette (Btk. 373. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pontja) miatt - bűnösségét kimondva- 300 napi tétel- az egy napi tétel összegét 1000 forintban meghatározva- összesen 300.000 ,- forint pénzbüntetésre ítélte.

Az elsőfokú bíróság ítélete Cs. A. Gy. II.r. vádlott esetében jogerőre emelkedett.

A védelmi fellebbezések folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. február 9. napján meghozott és aznap jogerős 2.Bf.762/2017/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét A. Zs. T. I.r., Cs. A. Gy. II.r.- e vádlott esetében a jogerőt feloldva - és K. Gy. III.r.vádlottak tekintetében megváltoztatta; az I. II és III.r. vádlottakat a társtettesként elkövetett csalás büntette (Btk. 373. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pont) miatt ellenük emelt vád alól felmentette. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a polgári jogi igény érdemi elbírálását mellőzte és G. T. Gy. magánfél polgári jogi igényét - helyesen annak érvényesítését - egyéb törvényes útra utasította. Rendelkezett a bünygyi költségről.

A most ismertetett másodfokú ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést, az I.-II.-III.r. vádlottak felmentése miatt, bűnösségük megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, amit a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.229/2018/1. számú átiratában azzal tartott fenn, hogy az elsőfokú ügyészi fellebbezés indokolásában írt jogkövetkezmény alkalmazására, az I.r. vádlott által tárgyalási őrizetben töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámítására a magánfél polgári jogi igényének elbírálására és a bünygyi költségről történő rendelkezésre is tett indítványt.

A Fellebbviteli Főügyészség képviselője a nyilvános ülésen mindenben fenntartotta indítványát.

Az indítványban megjelölt jogszabályhelyeket azonban az időközben hatályba lépett Büntetőeljárás törvény (2017.évi XC.) idevágó rendelkezéseinek megfelelő felhívásokkal helyesbítette. Kiemelte,

hogyan eljárás szabálysértést az első és másodfokú bíróságok nem vétettek, ugyanakkor álláspontja szerint a másodfokú bíróság az első fokú ítélet 6. oldal 8. bekezdését indokolatlanul rekesztette ki.

Álláspontja szerint a 3/2009. BJE. iránymutatását tévesen értelmezte a másodfokú bíróság, miután a jelen ügyben megállapítható és irányadó tényállás szerint a fellebbezéssel érintett vádlottak által a sértett felé előadottak tényyszerűségéből semmi nem volt igaz; továbbá alaptalanul bizakodtak M. I. IV.r. vádlott „pozíció-vásárlásában”, amiből levonható az a következtetés, hogy a büntető jogegységi döntésben körülírt teljesítési készség és képesség konjunktív, tehát együtt értelmezendő feltételeinek semmiben nem tudtak eleget tenni és ezt már a kölcsönkéréskor is tudták.

Álláspontja szerint az I.r.vádlott vagyoni jövedelmi körülményeire, illetve az abból történt következtetés levonására sem volt kellő alap, miután az I.r. vádlott a házának eladásából élt, tehát ez nem volt szabadon mobilizálható vagyon.

Továbbra is fenntartotta, hogy M. I. IV.r. - időközben elítéltnak - a külterületi faházban- egy vádlott megfogalmazása szerint egy "lyukban" történt elhelyezkedése ugyancsak nem ébreszthetett kellő bizalmat egy két milliárd forint, de legalább negyvenmillió forint összegű hitel megfelelően megalapozott megszerezhetőségének biztosításához.

Az I.r. vádlott a fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint is tudta, hogy M. I. IV.r. vádlott nem törvényes úton jár, kvázi pénzmosást végez - ezzel kapcsolatban utalt a már említett körülményekre. Hozzátette, hogy a IV.r. elítélt saját pénzéből is „hozzájárult” a pozíció vásárláshoz, ami további terhelő tényező a pozíció vásárlás homályos körülményeivel összevetve, mert az szerfelett életszerűtlen beruházás egy idegen személy esetleges vagyoni várományába. A fellebbezési nyilvános ülésig a fellebbező vádlottak még részleges törlesztést sem teljesítettek, ami ugyancsak ellentmond a már említett jogegységi határozatban foglalt álláspontnak.

Összességében, a fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az érdemben eljáró másodfokú bíróság téves jogkövetkeztetést vont le, ezért a harmadfokú bíróságnak helyes jogkövetkeztetés levonásával kell meghatároznia az I.-II.-III.r. vádlottak bűnösségét és ehhez képest kell meghoznia járulékos rendelkezéseit is. Végindítványa ehhez képest az írásban előterjesztettel azonos volt.

A. Zs. T. I.r. vádlott védője a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt, mert álláspontja szerint az mindenben megalapozott.

Védence akként nyilatkozott, hogy a kölcsön felvételétől a mai napig a magánfélnek nem fizetett semmit és azt nem is óhajtja megfizetni; felelősségét az ügy IV.r. elítéltségére hárította.

Cs. A. Gy. II.r vádlott védője ugyanilyen tartalommal tartotta fenn a nyilatkozatát, védence csupán személyazonosító okmányának helyesbítését indítványozta amit a harmadfokú bíróság az alábbiak szerint megtett.

K. Gy. III.r. vádlott védője a védőtársaival azonos tartalommal tartotta fenn indítványát a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását célozva. Védence előadta, hogy okleveles árszakértő, anyja időközben elhunyt, és köztartozását (NAV) időközben megfizette.

Az ügyész fellebbezése - ide értve járulékos indítványait is - mindenben alapos.

Az ítélet tábla a 618.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a törvényszék ítéletét teljes terjedelmében, az elsőfokú bíróság és a törvényszék eljárását pedig azonosan felülbírált abból a szempontból is, hogy a meghozatalukhoz vezető eljárás szabályszerű volt-e vagy sem. Ezeket a kérdéseket részben igenlően döntötte el; a másodfokú tényállásnak az elsőfokú ítélet tényállásából mellőzött része azonban teljes mértékben megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság által feltárt és mérlegelt ún. tudati tényekből az elsőfokú bíróság vont le helyes következtetést a tényeknek a vádlottak oldalán megnyilvánult tudatára.

A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 619.§ (1) bekezdése alapján akként bírálta felül, hogy a részleges megalapozatlanságot kiküszöbölte: - a másodfokú ítélet 6. oldal 3. bekezdésében írtakat - figyelemmel az 5. oldal 5. bekezdésében rögzítettekre - amit a tényállásnak tekintett - visszautalja az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállásba akként, hogy azt a bizonyítás eredményeképpen létrejött ügyiratok tartalma alapján, figyelemmel a Be.619.§ (3) bekezdésében írtakra ekként helyesbítette:

A. Zs. T. I.r. vádlottnak a 3 millió forintnak G. T. magánféltől történő kölcsönkérése alkalmával, a kölcsön felvételekor nem állt szándékában azt visszafizetni, azt úgy kérte kölcsön G. T. magánféltől, hogy nem tájékoztatta, csakis abban az esetben tudja és akarja azt visszafizetni amennyiben M. I. IV.r. vádlott az általa megígért 40 millió forint hitel nyújtásakor helytáll felé.

A cselekményt követően a vádlottak egyike sem fizette meg a magánfél kárát, az I. és a III.r. vádlottak arra nem is hajlandók, a II.r. vádlott viszont részbeni hajlandóságot mutatott, ám egyéb tartozásai miatt az önkéntes teljesítésre ma sincs reális lehetősége.

A most írt tényállás-helyesbítésnek és kiegészítésnek az I.-II.-III.r. vádlottak bűnössége megállapíthatóságát nézve meghatározó jelentősége van.

Az I.r. vádlott tudattartalmát a másodfokú bíróság a már említett és hivatkozott megállapításában maga is rögzítette. Ehhez képest érthetetlen módon vont le teljesen eltérő következtetést ami a jogkövetkezményt, a tények jogi megítélés szerinti helyes tudatát illeti.

A helyes tényállásból nyilvánvalóan nem vonható le olyan következtetés, amit az ügy érdemében eljáró másodfokú bíróság tett meg, nevezetesen , hogy nem bizonyítható miszerint a vádlottak esetében a jogtalan haszonszerzési szándék, illetve a megtévesztés és károkozás konjunktív feltételei, tehát a tényállásszerűség megállapítható lenne.

A helyzet éppen ezzel ellentétes.

A megállapított tényállásból, amit egyébként a másodfokú bíróság a már említett indoklásában is rögzített, az állapítható meg, hogy az I.-II.-III.r. vádlottak a II.r. vádlott javára jelentkező, nyilvánvalóan jogtalan haszonszerzés céljából a tényállásban említettek szerint megtévesztették G. T. sértettet, aki - könnyelműen ugyan, de - 3 millió forint kölcsönt adott A. Zs. T. I.r. vádlottnak.

Ezen a helyzeten nem változtat az, hogy utóbb az I.r. vádlott a II.r. vádlottól garanciát kért és ez ellen a III.r. vádlott sem lépett fel, sőt; továbbá, teljes mértékben megalapozatlan, a tényekkel

ellentétes megállapítás, hogy a M. I. IV.r. vádlott által felkínált pozíció-vásárlási lehetőség irreális voltával, annak esetleges jogellenességével ne lettek volna tisztában.

Az I.-II. és III.r vádlottak által előidézett helyzet voltaképpen egyfajta szerencsejáték- szituációhoz hasonlítható. Nevezetesen, egy olyan helyzethez, amikor valaki úgy kér kölcsönt egy másik személytől, hogy legális vagy akár illegális szerencsejátékból várt, vélelmezett jövedelemre építi a visszafizetési szándékát és lehetőségét (jó példa erre a rulett, vagy bármilyen kártyajáték, illetve szerencsejáték).

Megállapítható ugyanis, hogy amennyiben A. Zs. T. I.r. vádlott kellően tájékoztatta volna G. T. sértettet, magánfelet, arról, hogy kizárólag abban az esetben akarja és tudja visszafizetni a 3 millió forint kölcsönt, amennyiben M. I. IV.r. vádlott teljesíti felé az egyébként fentiek szerint irreálisnak mondható ígérteit, G. T. sértett nyilvánvalóan nem adott volna kölcsön az I.r. vádlottnak, de bárkinek sem. A tanúvallomásai egyértelműen erre utaltak; ő nem kívánt az I.-II.-III.r. vádlottak szerencsejátékában részt venni, őt az ingatlan-vásárlási szándékkal hitegették.

Ehhez képest a másodfokú bíróságnak a közgazdasági és racionalitási fejtegetései semmiben nem foghattak helyt, mert ilyen elméleti felfogás alapján bármely csalási cselekmény - hasonló körülmények között - szükségképpen ahhoz vezethetne, hogy a más, jogtalan haszonszerzés céljából megtévesztő és ezzel vagyonában kárt okozó csalás elkövetői büntetlenül maradnának, mert abban a hiszemben voltak, hogy „nyernek” és ezesetben fizetnek. Erre törvényesen akkor van lehetőség, ha erről a kölcsönadót tájékoztatják.

A jelen esetben egymással együttműködve, megtévesztették, a jogtalan haszon pedig az, hogy a hitelszerzési kockázatot nem ők viselték, hanem ezt a sértettre hárították át, aki minderről semmit sem tudott.

Ebből következik, hogy a másodfokú bíróság által levont, megállapított tényből további tényre, sőt a tudattartalomra történt - valójában - jogkövetkeztetés teljes mértékben helytelen. Ebben a körben különösen utal a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróságnak indokolásban lefektetett álláspontjára, ami a fentiek szerint már rögzítést nyert, mert ehhez képest a tényállás-mellőzése az elsőfokú bíróság erre vonatkozó tényállását illetően - teljes mértékben megalapozatlan, az még a vádlottak előadásaival is szemben áll, akik máig sem hajlandók visszafizetni az általuk megtévesztéssel felvett hitelt.

Ezért a harmadfokú bíróság a helyesbített tényállás alapján egészen más jogkövetkeztetést vont le, és kiküszöbölte ebben a körben a másodfokú bíróság helytelen jogkövetkeztetését.

Az eltérő ténybeli és ennél fogva szükségképpen eltérő jogkövetkeztetés eredményeképpen a harmadfokú bíróság úgy ítélte, hogy az A. Zs. T. I.r., Cs. A. Gy. II.r. és K. Gy. III.r. vádlottak felmentése a törvény ellenére történt, azt törvényes ok nem indokolta.

Ezért a másodfokú bíróság ítéletét a Be.624.§ (2) és (2) bekezdése alapján A. Zs. T. I.r., Cs. A. Gy. II.r. és K. Gy. III.r. vádlottak tekintetében megváltoztatta és az I.-III.r. vádlott bűnösségét a rendelkező rész szerinti bűncselekményben mondta ki.

Észlelte ugyanakkor, hogy Cs. A. Gy. II.r. vádlott esetében az előéleti adatai között szereplő üzletszerűen elkövetett csalás büntette beilleszkedik a jelen ügyben megvalósítottnak ítélt csalás büntetnének időbeli körébe. Következésképpen az is üzletszerűnek minősül, így a Btk. 373.§ (1) bekezdés (2) bekezdés bc) és (4) bekezdés b) pontja szerint minősítendő, ezért a harmadfokú bíróság ezt a minősítést eszközölte az ő esetében.

A harmadfokú bíróság az elsőfokú bíróság által felsorakoztatott bűnösségi körülményekkel értett egyet - értelemszerűen.

Ami az időmúlás kérdéskörét illeti:

Az indokolatlan időmúlás, a büntetőügyekben eljáró hatóságok inaktivitása, az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglaltakat alapul véve és figyelemmel az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára is, egyaránt olyan körülmény, aminek lényegi kihatása van a kiszabható büntetések fajtájára és mértékére.

Az időmúlás kifejezése önmagában azonban kevésbé teljes, azt az adott büntetőügyben három felületen indokolt vizsgálni:

a/ az elkövetéstől a jogerős elbírálásig terjedő idő

b/ a szorosan vett büntetőeljárás tartama, azaz az alapos gyanú közlésétől a jogerős ügydöntő határozatig eltelt idő

c/ ezen belül a bármilyen személyi, vagy más jellegű kényszerintézkedés hatálya alatt eltelt idő, ideértve a vagyoni jogi korlátozásokat is, természetüknél fogva.

Amennyiben extrém időmúlás már az elsőfokú bíróság előtt bekövetkezett és az csak részben sem róható fel a terheltnek, illetve felróhatóság esetén annak aránya a hatósági inaktivitáshoz képest, az ügy súlyára is tekintettel elenyésző, annak mindenképpen meg kell nyilvánulnia a büntetéskiszabás körében

Az Alkotmánybíróság már közismert határozatában írt követelménynek megfelelően a harmadfokú bíróság rögzíti, hogy amennyiben időszerű - az elkövetéstől számított két éven belüli vagy azt nem sokkal meghaladó időben való - elbírálásra került volna sor, úgy lényegesen súlyosabb büntetés lett volna indokolt mindhárom vádlott esetében.

Minderre tekintettel úgy ítélte, hogy *most* vált arányossá és szükségessé a vádlottakkal szemben kiszabott büntetés- az I. és III.r. vádlott esetében a rendelkező részben írt napi tétel és egy napi tétel összege szerinti - pénzbüntetés, továbbá a Cs. A. Gy. II.r.vádlott esetében kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés.

Egyben A. Zs. T. I.r., Cs. A. Gy. II.r. és K. Gy. III.r. vádlottak esetében felhívja a Btk.33. § (5) bekezdését is miszerint a helyesen alkalmazott és alkalmazandó Btk. rendelkezése szerint a három évet meg nem haladó szabadságvesztés esetén annál enyhébb büntetés is kiszabható, az úgynevezett enyhítő rendelkezés nélkül is.

A Cs. A. Gy. II.r vádlott esetében a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történt felfüggesztése helyes volt, és a harmadfokú bíróság is - egyetértve az elsőfokú bírósággal idevágó

rendelkezésével - annak végrehajtását egy évi próbaidőre felfüggesztette, az elsőfokú bíróság által hivatkozott törvényhely alapján.

Ugyanígy, az I.II.III.r. vádlottakat - a Be. 618.§ (2) bekezdése alapján, figyelemmel a Kúria 81. sz. büntető kollégiumi véleményére is, harmadfokon felülbírálv - az elsőfokú bíróság által helyesen hivatkozott polgári anyagi jogi szabályt alapul véve, kötelezte a magánfelet illető polgári jogi igény összegének a megfizetésére azzal, hogy megállapította, a magánfél által előterjesztett polgári jogi igény időpontjától számítható az úgynevezett késedelmi kamat, az elsőfokú bíróság hasonló rendelkezése ugyanis túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, midőn a károkozás napjától számította azt, annak ellenére, hogy a magánfél a polgári jogi igényét jóval később, 2015. november 24.napján terjesztette elő.

A Be. 617.§-ára figyelemmel, a Be.613.§ (1) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság megállapította az összes bűnügyi költséget és A. Zs. T. I.r., Cs. A. Gy. II.r. és K. Gy. III.r. vádlottakat a bűnösségük arányában kötelezte azok viselésére, azzal, hogy a harmadfokú bíróság előtt felmerült bűnügyi költséget beépítette az említett vádlottakat terhelő bűnügyi költség összegébe.

Az ítélet elleni további fellebbezés lehetőségét a Be. 617.§-ára figyelemmel a Be. 615.§ (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2018. év október hó 18. napján

Dr. Nehrer Péter
a tanács elnöke

Dr. Katona Tibor
előadó bíró

Dr. Szalai Géza
bíró

ZÁRADÉK:

A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.762/2017/8. számú ítéletének A. Zs. T. I.r., Cs. A. Gy. II.r. és K. Gy. III.r. vádlottakra vonatkozó része a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Bhar. 115/2018/31. számú ítéletében foglalt változtatással 2018. október 18. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2018. év október hó 18. napján

dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző